Organ a harmonická kadencia

Dnes si predstavíme jeden z najdôležitejších nástrojov baroka- organ.

Organ – hovorí sa mu kráľ hudobných nástrojov, pretože je schopný napodobniť všetky hudobné nástroje. Má registre, ktoré farbou tónu môžu nahradiť rôzne skupiny nástrojov. Niekedy sa nám zdá, že znejú drevené, inokedy plechové dychové nástroje alebo sláčikové nástroje. Môže však vydávať zvuk aj ako celý veľký orchester.

Organ

Na organe sa hrá podobne ako na klavír- oboma rukami, ba čo viac, musíme zapojiť aj nohy, pretože pri hre na organe používame veľké množstvo pedálov, ktorými prepíname register- kvalitu zvuku nástroja. Píšťaly organa sú drevené a kovové.

Pre organ komponoval najmä jeden hudobný skladateľ obdobia baroka. Napísal cyklus skladieb *Temperovaný klavír*, ktorý obsahuje prelúdia a fúgy vo všetkých tóninách. Ako sa tento skladateľ volal ?

Vypočuj si ukážku Toccata a Fúga d mol od Bacha. Vo videu uvidíš aj organ.
https://www.youtube.com/watch?v=Nnuq9PXbywA

Z baroka je to všetko, ostalo nám už iba zopakovať si, čo sme sa naučili. Oprav chyby v nasledovnom texte o baroku. Je ich 14

Barok trval v 18. storočí. Jednou z najdôležitejších udalostí baroka je vznik opery vo Francúzsku. Prvá opera sa volala Dafné a napísal ju Claudio Monteverdi. Hlavným znakom baroka je polyfónia- jednohlas a prezdobenosť v hudbe. Významným barokovým skladateľom bol Georg Friedrich Händel, ktorý najskôr komponoval oratóriá, no nemal úspech a tak začal komponovať talianske opery. Jeho najznámejším dielom je opera Mesiáš. Vrchol barokovej tvorby dosial Johann Sebastián Bach. Napísal 6 Branemburských koncertov, ktoré mali formu sólového koncertu. Taliansky skladateľ Antonio Vivaldi bol známy trubkár.

Azda najznámejšou barokovou skladbou s Štyri ročné obdobia od Händela. V baroku sa používal concerto grosso, ktorý bol postavený na vzájomnom súperení dvoch nástrojových skupín všetkých nástrojov- concertino a malej skupiny nástrojov- grosso. Ďalším významným druhom baroka bola suita, vokálno- inštrumentálna skladba, ktorá sa skladala z 3 navzájom kontrastných tancov.

Aby sme nezabudli noty, zopakujeme si *hlavné harmonické funkcie, toniku, T, subdominantu S a dominantu D.*

T na 1. tóne stupnice
S na 4. tóne stupnice
D na 5. tóne stupnice.

Vytvor T, S, a D v Es dur.

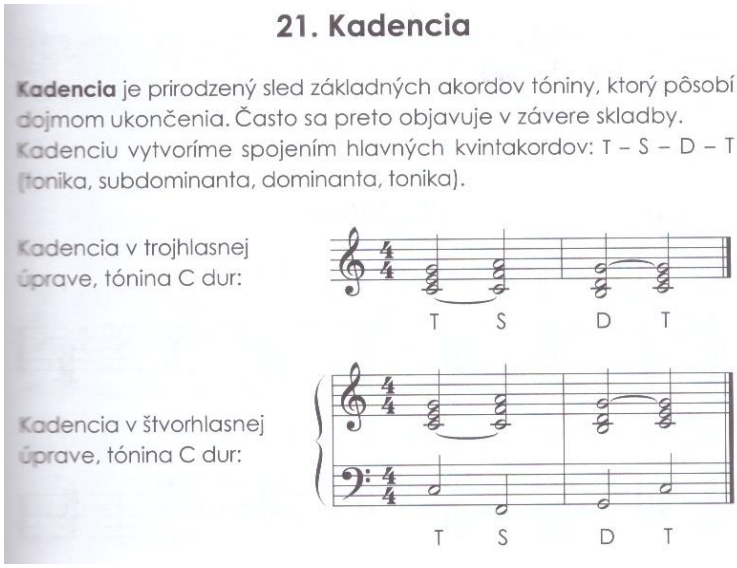

21. Kadencia

Kadencia je prirodzený sled základných akordov tóniny, ktorý pôsobí dojmom ukončenia. Často sa preto objavuje v závere skladby. Kadenciu vytvoríme spojením hlavných kvintakordov: T – S – D – T (tonika, subdominanta, dominanta, tonika).

Kadencia v trojhlasnej úprave, tónina C dur:

Kadencia v štvorhlasnej úprave, tónina C dur:
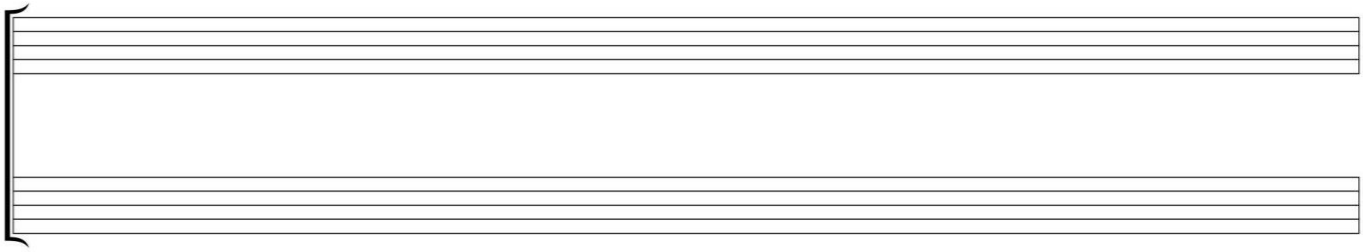
Na začiatku roka sme si ukazovali ako sa tvorí <u>harmonická kadencia.</u> Podľa príklad Z C dur utvor kadenciu v 4 hlasej úprave v Es dure. Pozri si video, kde tvorím kadenciu v A dur.